

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Spareforslag 2023-2026

Aarhus Kommune står med et regnestykke på socialområdet, der ikke går op. Antallet af aarhusianere med brug for hjælp og støtte stiger markant mere end både den almindelige befolkningsudvikling og hvad den økonomiske ramme kan bære.

Især det specialiserede socialområde har i årevis stået overfor årlige budgetoverskridelser på grund af et hastigt stigende antal aarhusianere med behov for stadig mere omfattende hjælp.

Det er derfor nødvendigt at omstille og udvikle hele Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse. Budgetmaterialet for 2023-2026 bør således ses i sammenhæng med den Udviklings- og omstillingsplan, der fremlægges samtidig hermed.

Planen skal flytte flere tidlige indsatser frem og sikre at færre i fremtiden får brug for omfattende hjælp.

Men skal der sættes penge i investeringer i flere tidlige indsatser, kræver det naturligvis, at pengene findes andetsteds først. Budget 2023 tager fat på den omstilling indenfor især følgende tre overskrifter:

- Tilpasning af beskæftigelsesindsatsen
- Hjemløseområdet geares til Housing First
- Besparelser på konsulentforbrug og administration via blandt andet digitalisering

Overblik

Sektor	Nr.	Forslagets betegnelse	Eff/BAO/AM/Reduk	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
				-- 2023 priser (1.000 kr.) --				-- Antal fuldtidsstillinger --			
1.20	1	Tilpasning af beskæftigelsesindsatsen - Effektivisering og metodeudvikling i ressourceforløb	Eff	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0
1.20/ 1.50	2	Tilpasning af beskæftigelsesindsatsen - Nedlægning af arbejdsgiverpuljer	AM	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000	0,0	0,0	0,0	0,0
0.20	3	Tilpasning af beskæftigelsesindsatsen - Anvendelse af planteskolereserve	Reduk	-10.000	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.20	4	Effektivisering af administration, digitalisering og besparelse på konsulentforbrug	Eff	-14.635	-11.434	-11.627	-11.627	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0
1.20	5	Tilpasning af serviceniveauet på kørselsområdet	Reduk	0	-1.000	-1.000	-1.000	0,0	0,0	0,0	0,0
1.20	6	Omlægning af indsatsen på Ryhavekollegiet	AM	0	-1.300	-1.300	-1.300	0,0	-2,4	-2,4	-2,4
1.20	7	Kapacitetstilpasning på Ellengården	Reduk	0	-600	-600	-600	0,0	-2,2	-2,2	-2,2
1.20	8	Reduktion af akutkapacitet på forsorsområdet	AM	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
1.20	9	Justering af kapacitet på væresteder	AM	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	0,0	0,0	0,0	0,0
1.20	10	Omlægning af forsorsindsats	Reduk	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-12,6	-12,6	-12,6	-12,6
1.20	11	Øget selvforsyning	Eff	-1.800	-500	-200	-200	0,0	0,0	0,0	0,0
1.20	12	Bedre grundnormering og færre tillægsydelse	Eff	-7.000	-7.930	-8.230	-8.230	-12,7	-14,4	-15,0	-15,0
1.20	13	Investering i sundhedsfaglig medarbejder for bedre visitation på BPA-området	Eff	-3.000	-5.600	-5.600	-5.600	1,0	1,0	1,0	1,0
1.20	14	Omlægning af sundhedstjek på botilbud	BAO	-1.119	-1.119	-1.119	-1.119	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
1.20	15	Tilpasning af det kriminalitetsforebyggende arbejde	BAO	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
1.20	16	Opsigelse og reduktion af aftaler med oplysningsforbund	AM	0	-2.400	-2.400	-2.400	2,0	2,0	2,0	2,0
1.20	17	Eftersyn af samarbejdsaftaler og dagsaktiviteter	Reduk/AM	-1.283	-1.616	-1.616	-1.616	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
I alt sektor				-53.337	-53.499	-53.692	-53.692	-45,5	-51,8	-52,4	-52,4

Tilpasning af beskæftigelsesindsatsen - Effektivisering og metodeudvikling i ressourceforløb**Sektor:** 1.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Effektivisering og metodeudvikling i ressourceforløb	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	Eff
Nettoændringer i driftsudgifter	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	
Personaleændringer	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Der ønskes en hurtigere afklaring af borgere i ressourceforløb. Dette dels ved at stille en lokal vejledende servicegaranti om afklaring indenfor to år (lovgivningen foreskriver afklaring indenfor tre år). Førtidspension skal i højere grad kombineres med et småjob på særlige vilkår.

Forslaget om en servicegaranti om afklaring indenfor en 2-årig periode ligger i naturlig forlængelse af afdelingens hidtidige arbejde med at styrke fagligheden og reducere transaktionsomkostninger i sagsgangene.

Antallet af ressourceforløbssager er stagnerende og ressourceforløbsenheden har i en periode arbejdet med at styrke fagligheden, simplificere sagsgangene og reducere transaktionsomkostninger. Det medfører et besparelspotentiale ved at tilpasse antallet af job- og virksomhedskonsulenter til det reducerede sagstal.

Budget for området: Det samlede budget i Center for Ressourceforløb i driftsområdet Job, Udsatte og Socialpsykiatri udgør i 2022 i alt 32,1 mio. kr.

Besparelse i %: 16%. Bemærk, at yderligere effektiviseringer på området til finansiering af udfordringerne på socialområdet indgår i Sociale Forhold og Beskæftigelses Udviklings- og Omstillingsplan.

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår ikke i budgetmodel.

Tilpasning af beskæftigelsesindsatsen - Nedlæggelse af arbejdsgiverpuljer

Sektor: 1.20 Drift/1.50 Ikke-decentraliserede område

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Nedlæggelse af Fleks i Job pulje mm. sektor 120	-2.500	-6.465	-6.465	-6.465	AM
Nedlæggelse af arbejdsgiverpulje for forsikrede ledige sektor 150	-2.500	-3.535	-3.535	-3.535	AM
Nettoændringer i driftsudgifter	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000	
Personaleændringer	0	0	0	0	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

I Aarhus Kommune har man forpligtet sig politisk på, at 10% af alle ansatte i kommunen skal være i støttet beskæftigelse. MSB finansierer i dag dele af den kommunale aktiveringsindsats, herunder følgende puljeordninger:

1. Fleks i job er en indsats for at få langvarige ledighedsydelsesmodtagere i fleksjob. Puljen dækker pt. 50% af den kommunale arbejdsgivers lønudgift i forbindelse med ansættelse af en puljefleksjobber i 12 måneder. (Byrådsvedtaget)
2. Arbejdsgiverpulje til ansættelse af forsikrede ledige i løntilskud i Aarhus Kommunes magistratsafdelinger. Med en revideret ordning vil den kommunale arbejdsgiver have en udgift på godt 50 kr. i timen ved ansættelse af en person i løntilskud. Udgiften kan dog variere afhængig af overenskomst mm. (Byrådsvedtaget)
3. Arbejdsgiverpulje til ansættelse af ikke-forsikrede ledige i løntilskud i Aarhus kommune: Med en revideret ordning vil den kommunale arbejdsgiver have en udgift på godt 50 kr. i timen ved ansættelse af en person i løntilskud. Udgiften kan dog variere afhængig af overenskomst mm. (Lokalt vedtaget i MSB)

Udgiftspresset i MSB foreslås nedbragt ved at afskaffe de kommunale tilskudsordninger til beskæftigelse af ledige, således at magistratsafdelingerne i Aarhus Kommune sidestilles med andre arbejdsgivere, og selv tager det økonomiske ansvar for at leve op til målsætningen for ansatte i støttet beskæftigelse.

I den forventede økonomiske effekt er der taget højde for en indfasning af afskaffelsen, hvorfor den fulde effekt først kan realiseres fra 2024 og frem.

Budget for området: 10 mio. kr.

Besparelse i %: 50% i 2023 stigende til 100% fra 2024 og frem

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår ikke i budgetmodel.

Anvendelse af planteskolereserve**Sektor:** 0.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Udmøntning af planteskolereserve	-10.000	0	0	0	Reduk
Nettoændringer i driftsudgifter	-10.000	0	0	0	
Personaleændringer	0	0	0	0	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

I forbindelse med budgetforliget 2018 blev det besluttet at lukke Skæring Parkvej Planteskole for at udligne det sparekrav, som udligningsopgørelsen for kommunerne for 2018 stillede Aarhus Kommune i udsigt.

Det blev vurderet, at et frasalg af planteskolens areal kunne indbringe ca. 200 mio. kr. Heraf blev der afsat 20 mio. kr. til beskæftigelsesaktiviteter, hvoraf de 10 mio. kr. er blevet anvendt til omlægning af eksisterende tilbud ved at etablere og udvikle nye tilbud på beskæftigelsesområdet. Tilbage er en uforbrugt reserve på i alt 10 mio. kr., der foreslås anvendt til at indfase besparelserne i MSB.

Planteskolen har gennem årene primært været anvendt til udviklingsforløb for kontanthjælpsmodtagere. Planteskolen er også anvendt til afklaring af borgeres rådighed for borgere på kontanthjælp, integrationsydelse og i et mindre omfang unge på uddannelseshjælp.

Borgertilbud på planteskolen er lukket i sommeren 2022, og lokaler mv. er under afvikling, hvorfor det er naturligt, at reserven udmøntes nu.

Budget for området: 10 mio. kr.**Besparelse i %:** Der er tale om anvendelse af ubrugt reserve. Spareforslaget forudsætter således udmøntning af 10 mio. kr. fra sektor 0.20.**Konsekvenser for budgetmodel:** Indgår ikke i budgetmodel.

Effektivisering af administration, digitalisering og besparelse på konsulentforbrug**Sektor:** 1.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Effektivisering af administration, digitalisering og besparelse på konsulentforbrug	-14.635	-11.434	-11.627	-11.627	Eff.
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	-14.635	-11.434	-11.627	-11.627	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	- 9	-9	-9	-9	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Besparselsen opnås gennem effektivisering af administration. Mere konkret skal det ske gennem bedre og mere koordinerede administrative sagsgange, en højere grad af prioritering i opgaver og digitalisering af eksisterende arbejdsgange. Gennem automatisering af gentagne arbejdsgange fjernes medarbejdernes besvær og spildtid i brug af it-systemer. Herved forventes minutbesparelser i daglige digitale arbejdsgange.

Derudover gennemføres en besparelse på brug af eksterne konsulenter.

Der er tale om effektiviseringer af administration, hvorfor ændringen ikke vil opleves i den direkte borgernære kontakt.

Den fulde besparelseeffekt af omstillingen til de digitale løsninger og mere effektive administrative sagsgange forventes at have en indkøringsfase. Derfor kræver det, at der fra start sideløbende sker en midlertidig opbremsning og forbrugstilbageholdenhed mere generelt i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Budget for området: 300 mio. kr. (centrale administrative funktioner og lokal administration af tilbud og indsatser).

Besparelse i %: 5 % i 2023 og 4 % i 2024 og frem

Konsekvenser for budgetmodel: Indgår ikke i budgetmodel

Tilpasning af serviceniveauet på kørselsområdet**Sektor:** 1.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Tilpasning af serviceniveauet	0	-1.000	-1.000	-1.000	Reduk.
Nettoændringer i driftsudgifter	0	-1.000	-1.000	-1.000	
Personaleændringer	0	0	0	0	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

I 2021 blev der foretaget en analyse af udgifter til kørsel til børn i specialtilbud på dagtilbudsområdet (§ 32-tilbud) og elever i specialundervisningstilbud (§ 26-tilbud) i Aarhus Kommune. Analysens formål var også at afdække, om Aarhus Kommune adskiller sig fra andre kommuner med hensyn til udgiftsniveau og serviceniveau på kørselsområdet. Analysen viser, at serviceniveauet er højere i Aarhus Kommune end i sammenlignelige kommuner.

Analysen rummer en række anbefalinger til, hvad der bør arbejdes videre med, herunder: serviceniveau, administrationspraksis og organisering af kørslen.

Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse har derudover kigget på andre kørselsrelaterede emner, som på forskellig vis har sammenhæng til arbejdet med at udarbejde forslag til nye serviceregler. Der nedsættes nu en projektorganisering, som skal arbejde videre med analysens anbefalinger.

I Aarhus Kommune er specialkørsler organiseret således, at Børn og Unge har den overordnede pligt til at sørge for befordring af børn til og fra skole/SFO. Dog har Sociale Forhold og Beskæftigelse fået bevillingsansvaret og dermed betalingsforpligtelsen for kørsel til og fra SFO for elever, der er visiteret i målgruppen for merudgiftsydelser, jf. SEL § 41.

MSB foreslår følgende tiltag ift. en servicetilpasning på taxa-ordningen:

- Der laves faste hente- og bringetidspunkter
- Solo-kørsler bevilliges kun ved få undtagelser
- Mere stringente kørselsordninger, der kun fragter til og fra hjemmet
- Tilpassede krav til bevilling af taxa
- Større fokus på taxa-til-bus

Tiltaget forventes at kunne bidrage med økonomiske nettoeffekter fra 2024 og frem – med årligt 1 mio. kr. i besparelser. Der er 50 % statsrefusion på SEL § 41, hvilket betyder, at brutto-besparelsen skal være 2 mio. kr. årligt for at bidrage til en økonomisk nettoeffekt på samlet 1 mio. kr. i MSB.

Budget for området: 8,3 mio. kr. (nettobeløb til kørsel efter SEL § 41 i MSB)**Besparelse i %:** 12,1 %**Konsekvenser for budgetmodeller:** Indgår i budgetmodel på socialområdet

Omlægning af indsatsen på Ryhavekollegiet

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Omlægning af indsatsen på Ryhavekollegiet	0	-1.300	-1.300	-1.300	AM
Nettoændringer i driftsudgifter	0	-1.300	-1.300	-1.300	
Personaleændringer	0	-2,4	-2,4	-2,4	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Som en del af ønsket om at rykke udsatte borgere tættere mod det almene område, vil støtten, der i dag ydes mødre på Ryhavekollegiet, fremadrettet skulle udøves i tættere samspil med civilsamfundet. Støtten vil fremadrettet skulle løftes via en anden tilgang i arbejdet hos borgerne. Dette kunne være via Mødrehjælpens mangeartede tilbud, herunder også den jobrettede indsats, som i dag er en del af tilbuddet i kollegiet.

Tiltaget indebærer en nedlæggelse af det konkrete forebyggende tilbud efter servicelovens § 11.3. Dette indebærer, at der ikke længere vil være medarbejdere på kollegiet i dagtimerne. Medarbejderne arbejder med at opbygge de sociale relationer og fællesskabet blandt mødre, og de laver sociale arrangementer for de mødre, som bor på kollegiet.

Omlægningen af indsatsen giver en besparelse på driftsudgifterne i MSB. Det vurderes, at mødre fortsat vil have behov for støtte via en anden tilgang i myndighedsarbejdet i sagerne og i regi af andre forebyggende indsatser (ned ad insatstrappen). Dog vurderes det, at tiltaget kan bidrage til økonomiske effekter, da støtten fremadrettet vil kunne gives med færre ressourcer end den nuværende indsats i regi af Ryhavekollegiet. Særligt idet støtten i højere grad skal tilrettelægges, så civilsamfundet tænkes ind i forhold til borgernes behov.

Tiltaget forventes at bidrage med økonomiske nettoeffekter fra 2024 og fremadrettet. Det skyldes, at det tager tid at afvikle den konkrete indsats, og samtidig at de økonomiske nettoeffekter først vil vise sig i takt med, at relationel velfærd som tilgang er implementeret på børneområdet, så borgerne oplever at få støtte i deres liv på en anden måde end tidligere.

Budget for området: 1,3 mio. kr. (driftsbudget for indsatsen i Ryhavekollegiet)

Besparelse i %: 100 %

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår i budgetmodel på socialområdet

Kapacitetstilpasning på Ellengården**Sektor:** 1.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Tilpasning af kapaciteten på Ellengården	0	-600	-600	-600	Reduk
Nettoændringer i driftsudgifter	0	-600	-600	-600	
Personaleændringer	0	-2,2	-2,2	-2,2	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

De seneste år har antallet af aarhusianske familier med behov for en plads på et bosted for familier i hjemløshed været faldende. Dette har vist sig ved, at færre pladser på Ellengården, som Aarhus Kommune har driftsoverenskomst med, har været brugt af Aarhus-borgere.

I 2020 og 2021 blev en relativt større andel af pladserne solgt til eksterne kommuner, hvilket var årsag til, at institutionen samlet set havde fyldt pladserne. Et yderligere fald i andelen af Aarhus-borgere i 2022 gør dog, at alle pladserne på Ellengården ikke er besat i år. I løbet af de seneste 2-3 år er der ligeledes oprettet en del nye krisecentre i landet blandt andet rettet mod denne målgruppe af borgere.

En kapacitetstilpasning på bostedet skal sikre, at antallet af pladser stemmer overens med det faktiske antal af aarhusianere, der har brug for en plads på Ellengården. Konkret foreslås det, at Ellengårdens 13 akutpladser nedjusteres med tre pladser.

Tiltaget forventes at bidrage med økonomiske nettoeffekter fra 2024 og frem, idet kapacitetstilpasning medfører en omstillingsperiode i 2023, hvor driften af tilbuddet skal justeres til de nye forudsætninger, herunder en tilpasning af driftsoverenskomsten med Ellengården. Kapacitetstilpasningen forventes primært at få en økonomisk effekt for de lønudgifter, der er i driften af tilbuddet, idet øvrige faste udgifter i driften af tilbuddet fortsat vil være til stede trods kapacitetstilpasningen.

Der er statsrefusion på området (§ 110), hvilket betyder, at nettoeffekten for MSB vil svare til 50 % af bruttobesparelsen på området. Med andre ord betyder det, at den forudsatte nettobesparelse på 0,6 mio. kr. hentes via en bruttobesparelse på 1,2 mio. kr. på området. Derfor har forslaget en forholdsmæssig større konsekvens for personaleændringerne sammenlignet med nettogevinsterne ved forslaget.

En tilpasning af kapaciteten på Ellengården kræver, at der justeres i den driftsoverenskomst, som Aarhus Kommune har med bostedet. Det kan ikke udelukkes, at det vil få konsekvenser for samarbejdet med Ellengården, at Aarhus Kommune ønsker at finde besparelser i driften af bostedet via en tilpasning af kapaciteten på tilbuddet.

Budget for området: 5,8 mio. kr. (driftsbudget for 13 akutpladser på Ellengården)**Besparelse i %:** 20,7 % (bruttobesparelsens andel af driftsbudgettet)**Konsekvenser for budgetmodeller:** Indgår i budgetmodel på socialområdet

Reduktion af akutkapacitet på forsorgsområdet

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Lukning af akutpladser på Nordbyen	-500	-500	-500	-500	AM
Tilpasning af akutkapacitet ved Kirkens Korshær og Tre Ege	0	-500	-500	-500	AM
Nettoændringer i driftsudgifter (ialt)	-500	-1.000	-1.000	-1.000	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	

Note: Der er ikke angivet personaleændringer for "Tilpasning af akutkapacitet ved Kirkens Korshær og Tre Ege", da den konkrete udmøntning af budgetreduktionen foretages af ekstern samarbejdspartner.

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Sociale Forhold og Beskæftigelse har gennem de seneste år arbejdet målrettet på at etablere Housing First-indsatser til byens hjemløse. Med indsatserne får hjemløse aarhusianere både tilbud om en bolig tilpasset deres udfordringer og behov, social støtte og en beskæftigelsesrettet indsats. Tilgangen videreføres og styrkes de kommende år, bl.a. via nationale initiativer som etableringen af *Fonden for blandede byer*, der giver kommunerne bedre muligheder for at tilvejebringe billige boliger til målgruppen.

De seneste års arbejde med Housing First har bidraget til markant fald i antallet af hjemløse i Aarhus Kommune. Siden hjemløsetællingen i 2019 er antallet af hjemløse aarhusianere faldet med en tredjedel, herunder er antallet af hjemløse unge i alderen 18-24 år faldet med 44 %. Ved tællingen i 2022 var der i alt 507 hjemløse aarhusianere.

I takt med de seneste års etablering af Housing First-indsatser og faldet i antallet af hjemløse, har Sociale Forhold og Beskæftigelse konstateret, at efterspørgslen efter akutte overnatnings-tilbud falder. Det resulterer i en lav belægning på nogle af byens akutpladser.

Der opleves eksempelvis lav belægning på kommunens egne akutpladser på forsorgshjemmet Nordbyen, ligesom der samlet set også er ledige pladser på akutte tilbud, der drives i regi af Kirkens Korshær efter driftsoverenskomst med MSB.

Med baggrund i udviklingen forslås det, at Sociale Forhold og Beskæftigelse reducerer den akutte kapacitet på området og realiserer en nettobesparelse på 500.000 kr. i 2023 stigende til 1 mio. kr. i de efterfølgende år.

Besparelsen udmøntes dels ved reduktion af den akutte kapacitet på forsorgshjemmet Nordbyen, dels udmøntes besparelsen i dialog med Kirkens Korshær, som også fremadrettet skal spille en central rolle i at hjælpe flere hjemløse aarhusianere i egen bolig.

Sociale Forhold og Beskæftigelse følger udviklingen i antallet af hjemløse og har en opmærksomhed på, at der fortsat skal være akut kapacitet, der kan imødekomme borgernes behov.

Lukning af Nordbyens to akutpladser vil medføre en nettobesparelse på 500.000 kr. Nettobesparelsen ved dette tiltag er beregnet på baggrund af den faktiske belægning hidtil i 2022. Besparelsen vil være varig.

Fra 2024 og frem vil det ligeledes være muligt at opnå besparelse på kapacitetstilpasning af akutte indsatser ved Kirkens Korshær og Tre Ege.

Budget for området: 22,8 mio. kr. (Beløbet afspejler nettoudgifter for §110-tilbud samt dertilhørende aktivitetstilbud. Beløbet indeholder nettoudgifter til kommunale tilbud og tilbud under driftsoverenskomst).

Besparelse i %: 2,2 % i 2023, herefter 4,4 %.

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår i budgetmodel på socialområdet.

Justering af kapacitet på væresteder og dagsaktiviteter

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	*
Tilpasning af dagtilbud	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	AM
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	0	0	0	0	

Note: Der er ikke angivet personaleændringer for dette forslag, da forslagens konkrete udmøntning ikke kendes, ligesom dele af forslaget potentielt skal udmøntes af eksterne samarbejdspartnere.

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Den seneste hjemløsetælling har vist et betydeligt fald i antallet af hjemløse i Aarhus Kommune. Siden 2019 er antallet af hjemløse faldet med en tredjedel, herunder er antallet af unge hjemløse i alderen 18-24 år faldet med 44 %. Ved seneste tælling i 2022 var der i alt 507 hjemløse aarhusianere.

Udviklingen skal ses i lyset af de seneste års målrettede arbejde med at etablere Housing First-indsatser til byens hjemløse. En integreret del af indsatsen er, at borgerne opnår tilknytning til positive og meningsfulde fællesskaber. Det kan eksempelvis være arbejdspladsfællesskaber, der giver indhold i hverdagen og – på sigt – en højere grad af selvforsørgelse.

Housing First-tilgangen styrkes og udvikles de kommende år, hvorfor der er behov for at gentænke viften af dagsaktiviteter til målgruppen. Samtidig vil et fortsat fald i antallet af hjemløse aarhusianere forventeligt betyde en reduceret efterspørgsel efter dagsaktiviteter.

Derfor skal udbuddet af dagsaktiviteter til målgruppen gennemgås med henblik på at tilpasse kapaciteten og sikre, at aktiviteter understøtter Housing First-tilgangen med fokus på beskæftigelse.

Besparelsen skal udmøntes ved både at se på Aarhus Kommunes egne tilbud (fx Værestedet og Østervang) og på tilbud drevet efter driftsoverenskomst/samarbejdsaftaler (fx Naapiffik og Spor 7).

Besparelsen kan udmøntes ved at:

- Reducere åbningstider, eksempelvis lukning af væresteder i ydertidspunkter.
- Reducere bemanning på aktivitetstilbud
- Reducere antallet af tilbud

Den konkrete udmøntning skal ske med udgangspunkt i borgernes behov og vil ske i dialog med relevante tilbud og organisationer.

Realiseringen af forslaget forudsætter, at civilsamfundsorganisationer, erhvervsliv og andre aktører vil indgå i samarbejdet om at udvikle nye typer af meningsfulde fællesskaber, eksempelvis arbejdspladsfællesskaber.

Sideløbende med implementeringen af besparelsen vil der være et fortsat fokus på at øge beskæftigelsen blandt målgruppen. Dette vil ske inden for Sociale Forhold og Beskæftigelsesramme.

Budget for området: 18,45 mio. kr. (Beløbet indeholder budget til Værestedet, Naapiffik, Spor 7 samt Beskæftigelsesenheden på Østervang).

Besparelse i %: 10,8 %

Konsekvenser for budgetmodel: Indgår ikke i budgetmodel.

Omlægning af forsorgsindsats

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Lukning af faste pladser på forsorgshjemmet Nordbyen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	Reduk
Nettoændringer i driftsudgifter (ialt)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	-12,6	-12,6	-12,6	-12,6	

Note: Nordbyen har 14,6 fuldtidsansatte. Det forventes, at de alternative Housing First-indsatser til borgerne på Nordbyen kan varetages af to fuldtidsstillinger. Den umiddelbart markante difference mellem "Nettoændringer i driftsudgifter" og "Personaleændringer" skyldes, at Nordbyen har eksternt salg til andre kommuner og desuden er et SEL §110-tilbud, hvor der gives statsrefusion på 50 % af taksten.

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

På tre år er antallet af aarhusianere i hjemløshed faldet med en tredjedel – fra 750 i 2019 til 507 i 2022. Det skyldes blandt andet de seneste års målrettede arbejde med Housing First, hvor tilbud om en bolig, social støtte og en beskæftigelsesrettet indsats går hånd i hånd. Tilgangen videreføres og styrkes de kommende år, bl.a. via nationale initiativer som etableringen af *Fonden for blandede byer*, der giver kommunerne bedre muligheder for at tilvejebringe billige boliger til målgruppen.

I takt med at flere hjemløse aarhusianere kommer i egen bolig, vil behovet for forsorgshjemspladser falde. Dels fordi flere borgere fastholder en tilværelse i eget hjem, og dels fordi indsatsen i forhold til tildeling af bolig og støtte kan reducere opholdstiden på forsorgshjem. På den baggrund tilpasses kapaciteten på forsorgsområdet.

Som led i omlægningen til Housing First lukkes de faste pladser på forsorgshjemmet Nordbyen. Lukning af akutpladserne på Nordbyen er omfattet af Sociale Forhold og Beskæftigelses spareforslag nr. 8.

Lukning af tilbuddet Nordbyen giver en nettobesparelse på 1 mio. kr. I denne beregning indgår udgifter til alternative Housing First-indsatser til borgerne på Nordbyen, som fx den virkningsfulde støttemetode M-ACT (Modificeret Assertive Community Treatment), der i dag afprøves af Center for Forsorg med midlertidige midler (udløber i løbet af 2023).

Der lægges efterfølgende op til at flytte borgerne og indsatsen fra Ungetilbuddet Malmøgade til bygningen Nordbyen. Herved frigives lokaler/faciliteret på Malmøgade til etablering af nye Housing First løsninger (eksempelvis skæve boliger eller et 50/50-bomiljø a la kollegiet UKHome). Bygningen Malmøgade vurderes velegnet til dette formål.

I takt med at antallet af hjemløse forventes fortsat at falde, vil der være potentiale for omlægning/nedlægning af yderligere forsorgspladser.

Budget for området: 22,8 mio. kr. (Beløbet afspejler nettoudgifter for §110-tilbud samt dertilhørende aktivitetstilbud. Beløbet indeholder nettoudgifter til kommunale tilbud og tilbud under driftsoverenskomst).

Besparelse i %: 4,4 %

Konsekvenser for budgetmodel: Indgår i budgetmodel på socialområdet.

Øget selvforsyning**Sektor:** 1.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Øget selvforsyning	-1.800	-0.500	-0.200	-0.200	Eff
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	-1.800	-0.500	-0.200	-0.200	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	0	0	0	0	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Ved at etablere flere pladser til Aarhus-borgere internt i Aarhus Kommune frem for at købe eksterne pladser er der mulighed for at spare udgifterne til overhead, ligesom der kan være en besparelse forbundet med samdrift og stordriftsfordele af interne tilbud. Der er allerede planlagt udvidelser af pladsantallet, som vil give udgiftsreduktioner i de kommende år.

Det er borgernes støttebehov, der er afgørende for, hvad der er det rette tilbud til dem – ikke om tilbuddet er et internt eller eksternt tilbud.

Budget for området: Der budgetteres med et køb på 398,5 mio. kr. hos eksterne leverandører inden for voksenområdet.

Besparelse i %: Besparelsen udgør 0,45 % af det eksterne forbrug i 2023.

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår i budgetmodel på socialområdet.

Bedre grundnormering og færre tillægsydelse

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Bedre grundnormering og færre tillægsydelse	-7.000	-7.930	-8.230	-8.230	Eff
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	-7.000	-7.930	-8.230	-8.230	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	-12,7	-14,4	-15	-15	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Samarbejdet om visitation til de lette bofællesskaber skal være enklere. På bofællesskaberne skal der være et øget fokus på samdrift og anvendelse af gruppebaserede indsatser. Udgangspunktet er at støtte borgerne i at blive mere selvhjulpne og styrke brugen af inkluderende fællesskaber.

Forslaget indebærer en bedre grundnormering på de lette bofællesskaber. Grundtaksten vil kun i særlige tilfælde kunne suppleres med tids- og formålsbestemte tillægstakster. Eksempelvis kan borgeren ved indflytning have behov for ekstra støtte. Det kan også være i forbindelse med særlige indsatser, der skal øge borgerens deltagelse i aktiviteter uden for botilbuddet. Fordi der i forbindelse med indskrivningen af nye borgere i langt mindre omfang vil skulle forhandles om tillægstakster mellem botilbuddet og myndighedscenter frigives mere tid hos begge parter til opfølgning og ledelse.

Den bedre grundnormering giver flere faste medarbejdere og vil dermed medføre en reduktion i vikarforbruget, fordi der er færre tidsbegrænsede tillægsydelse. Dermed vil borgerne i højere grad blive mødt af faste og kendte medarbejdere, som forventes at have en positiv betydning for borgernes trivsel. Herudover øges brugen af samdrift og gruppebaserede indsatser for borgerne.

Generelt øges fokus på borgernes mestringsstrategier, og i borgernes handleplaner styrkes tæt opfølgning og justering af indsatser. Indsatserne skal understøtte, at borgeren bliver mere selvhjulpne og derfor over tid vil have behov for mindre støtte.

Målet er på én gang at optimere brugen af personaleressourcer, minimere vikarforbruget og ikke mindst at udvikle økonomisk forsvarlige og metodisk kvalificerede indsatser for borgerne, der bidrager til mestring af eget liv.

Budget for området: Der er et samlet køb af tillægsydelse på områderne Unge, Job og Uddannelse, Voksne, Job og Handicap samt Job, Udsatte og Socialpsykiatri på ca. 57 mio. kr.

Besparelse i %: Reduktionerne svarer til 12,3 % i 2023 stigende til 14,4 % i 2026

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår i budgetmodel på socialområdet.

Investering i sundhedsfaglig medarbejder for bedre visitation på BPA-området

Sektor: 1.20

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Investering i sundhedsfaglig medarbejder	550	550	550	550	
Forventet økonomisk besparelse som følge af bedre visitation	-3.550	-6.150	-6.150	-6.150	Eff
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	-3.000	-5.600	-5.600	-5.600	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	+1	+1	+1	+1	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Sundhedsfagligt uddannet personale kan gennem sundhedsfaglig dialog med borgeren og vurdering af borgerens funktionsniveau med brug af praksisbaserede metoder fra det sundhedsfaglige område bidrage til en bedre udredning af borgerens behov.

Sundhedsfagligt uddannet personale kan bidrage til en bedre udredning af borgerens behov, fordi de i vurderingen af borgerens funktionsniveau bruger mere praksisbaserede metoder, og fordi de er uddannede i sundhedsfaglig dialog med borgeren.

Det er derfor muligt at styrke visitationen på BPA-området ved at investere i én sundhedsfaglig medarbejder. Sundhedsmedarbejderen har bedre blik for, hvad borgeren kan selv, for forskellige hjælpemuligheder og for brug af kompenserende velfærdsteknologi. Sundhedsmedarbejderen kan i samarbejde med rådgiver bidrage til en tværfaglig kvalificeret udredning af den enkelte borgers behov for støtte til at styrke egen mestring.

Den sundhedsfaglige tilgang styrker mulighederne for at se borgerens behov for rehabiliterende og habiliterende tilbud herunder mulige velfærdsteknologiske løsninger. Dette vil også bidrage til øget lighed i sundhed for borgere med en BPA-ordning.

Budget for området: Aarhus Kommune afholder i 2022 udgifter for 238 mio. kr. til BPA-ordninger, heraf sælges der ordninger for i alt 39,5 mio. kr. til borgere fra andre kommuner.

Kommunen modtager samtidig 26 mio. kr. i statslig refusion.

Nettoudgiften på området er således 173 mio. kr. for Aarhus Kommune.

Besparelse i %: Besparelsen vil i 2023 være på 1,7 % af budgettet til området og i 2026 stige til 3,2 %.

Konsekvenser for budgetmodeller: Indgår i budgetmodel på socialområdet.

Omlægning af sundhedstjek på botilbud**Sektor:** 1.20 Drift**Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):**

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Afvikling af Team Sundhedstjek	-1.119	-1.119	-1.119	-1.119	BAO
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	-1.119	-1.119	-1.119	-1.119	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	-2	-2	-2	-2	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Team for Sundhedstjek har til opgave at understøtte, at borgere kommer til et sundhedstjek hos egen læge én gang årligt. Der er indgået en ny aftale på landsplan med PLO (de praktiserende læger) om sundhedstjek på tilbuddene, hvor lægen kommer ud på tilbuddene og også varetager en del af den koordinerende funktion. Der er derfor ikke længere samme behov for teamets understøttende funktion, hvorfor teamet afvikles. Borgerne vil fortsat blive tilbudt et årligt sundhedstjek.

Medarbejderne tilbydes fortsat ansættelse i vakante stillinger inden for driftsområdet Voksne, Job og Handicap.

Budget for området: De samlede udgifter til Team Sundhedstjek er årligt 1,119 mio. kr.**Besparelse i %:** Besparelsen er på 100 %.**Konsekvenser for budgetmodeller:** Indgår i budgetmodel på socialområdet.

Tilpasning af det kriminalitetsforebyggende arbejde

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Tilpasning af det kriminalitetsforebyggende arbejde	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	BAO
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	- 1.000	-1.000	-1.000	-1.000	BAO
Personaleændringer (opgjort i fuldtidstillinger)	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Det kommunale kriminalitetsforebyggende arbejde udøves i tæt koordineret samarbejde med byens øvrige aktører på området, dvs. politi, Børn og Unge, boligforeninger og civilsamfund.

MSB har i dag, primært af historiske årsager, mange specialindsatser forankret flere forskellige steder i organisationen. Via en kritisk gennemgang af indsatser samt en reorganisering og forenkling af området er målet at kunne optimere og kvalificere de forskellige ydelser, vi leverer til unge på kanten. Omlægningen vil ske på baggrund af input fra samarbejdspartnere og ansattes erfaringer og anbefalinger.

Fagligt vil der blive taget udgangspunkt i visionerne for borgernes MSB, herunder et særligt fokus på at øge effekten og kvaliteten i samspillet mellem social- og beskæftigelsesfaglige indsatser.

Reorganiseringen og personaletilpasningen forventes ikke at få negative konsekvenser for de unge.

Budget for området: 15,3 mio. kr.

Besparelse i %: 6,5 %

Konsekvenser for budgetmodeller: Forslag indgår i budgetmodel på socialområdet.

Opsigelse og reduktion af aftaler med oplysningsforbund

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
Opsigelse af aftale med Det kreative Værksted samt Musik- og Medieværkstedet	0	-1.481	-1.481	-1.481	AM
Reduktion i køb af pladser hos oplysningsforbund	0	-2.019	-2.019	-2.019	AM
Ansættelse af to medarbejdere i interne dagtilbud		+1.100	+1.100	+1.100	
Nettoændringer i driftsudgifter (i alt)	0	-2.400	-2.400	-2.400	
Personaleændringer (opgjort i fuldtidsstillinger)	0	+2	+2	+2	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

På voksenhandicapområdet er der et øget fokus på at understøtte, at borgere med handicap bliver en del af et arbejdsfællesskab. I den forbindelse ses der også på en omlægning af de interne dagtilbud til voksne med handicap samt et øget fokus på, at flere borgere med handicap kommer i beskæftigelse, fx i form virksomhedsforlagt beskyttet beskæftigelse.

I forlængelse af ovenstående er det også relevant at se på de samarbejdsaftaler, som MSB har med de to tilbud Det kreative Værksted samt Musik- og Medieværkstedet for at understøtte bevægelsen mod øget beskæftigelse blandt borgere med handicap. Der er tale om tilbud, der i høj grad ligner tilbuddene på de interne dagbeskæftigelsestilbud.

Forslaget indebærer, at flere borgere vil blive tilbudt dagtilbud på de kommunale tilbud, og der vil derfor være behov for at ansætte to ekstra medarbejdere.

Budget for området: Der er ydelser på Det kreative Værksted samt Musik- og Medieværkstedet for 1,418 mio. kr.

Der købes desuden kompenserende undervisning for voksne ved oplysningsforbundene (FOF, FO-Aarhus og Blindes Oplysningsforbund) for ca. 4 mio.kr.

Besparelse i %:

Opsigelse af aftale med Det kreative Værksted samt Musik- og Medieværkstedet er en besparelse på 0 % i 2023 (grundet at aftalen kun kan opsiges pr. halve år) og 100% fra 2024.

Reduktion i køb af pladser hos oplysningsforbund udgør en reduktion på 0 % i 2023 (grundet at aftalen kun kan opsiges pr. halve år) og 50% fra 2024 og frem.

Konsekvenser for budgetmodeller: De to førstnævnte forslag indgår ikke i budgetmodellen. Sidstnævnte forslag indgår i budgetmodel på socialområdet.

Eftersyn af samarbejdsaftaler og dagsaktiviteter

Sektor: 1.20 Drift

Økonomiske konsekvenser og personaleændringer 2023-2026 (2023-PL i 1.000 kr.):

Forslag	2023	2024	2025	2026	
a) Reduktion driftstilskud til Hjerneskadeforeningen	0	-300	-300	-300	Reduk
b) Ophør af samarbejdsaftale med foreningen Skiftesporet	-33	-66	-66	-66	AM
c) Ophør af samarbejdsaftale omkring driften af Fristedet	-656	-656	-656	-656	AM
d) Afvikling af Mødestedet som selvstændigt tilbud	-594	-594	-594	-594	AM
Nettoændringer i driftsudgifter (ialt)	-1.283	-1.616	-1.616	-1.616	
Personaleændringer	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	

Beskrivelse af forslaget, herunder ændring i værdi for borgerne

Hjerneskadeforeningen

Der er sket et fald i antallet af borgere, der anvender Hjerneskadeforeningens tilbud. Derfor foreslås det, at samarbejdsaftalen med Hjerneskadeforeningen reduceres med 300.000 kr., da der bør være grundlag for at reducere i åbningstiden med det reducerede brugertal. Åbningstiden er i dag på minimum 30 timer om ugen med flere overlappende tilbud. Det foreslås, at reduktionen træder i kraft i forbindelse med at nuværende samarbejdsaftale udløber pr. 31/12-2023.

I sin årsopgørelse angiver Hjerneskadeforeningen, at der i deres to tælleuger i 2021 var 72 unikke borgere, som har anvendt et af Hjerneskadeforeningens tilbud. I 2019 var der tale om 112 unikke borgere. Det angives, at der et sket et fald i 2021 pga. Covid-19.

Skiftesporet

Det foreslås at afvikle samarbejdet med foreningen Skiftesporet, som siden 1992 har modtaget et årligt tilskud. Skiftesporet er en klub, der henvender sig til yngre førtidspensionister med behov for aktiviteter i dagtimerne. Der er et lavt medlemstal, og det vurderes, at borgerne kan finde alternative meningsfulde aktiviteter og fællesskaber i dagtimerne. Dette fx i regi af eksisterende frivillige tilbud. I forbindelse med afviklingen af samarbejdet med Skiftesporet vil der indenfor Sociale Forhold og Beskæftigelse prioriteres medarbejderressourcer til at hjælpe berørte borgere med at finde vej til andre meningsfulde fællesskaber.

Fristedet

Det foreslås, at samarbejdet med Foreningen Fristedet om Fristedet ophører, da bevillingen ikke genererer den forventede værdi for en tilstrækkelig stor målgruppe. Det foreslås, at samarbejdet med Foreningen Fristedet afvikles i forbindelse med, at den nuværende samarbejdsaftale ophører d. 31.12.2022.

Fristedet er et omsorgspræget samværstilbud for borgere med psykisk sygdom eller psykosociale problemer. Fristedet er beliggende på Katrinebjergvej 81A i lokaler, der stilles til rådighed af Aarhus Kommune. De borgere, der kommer på Fristedet er typisk borgere, der er kommet på stedet i mange år. I forbindelse med afviklingen af Fristedet vil der indenfor Sociale Forhold og Beskæftigelse prioriteres medarbejderressourcer til at hjælpe berørte borgere med at finde vej til andre meningsfulde fællesskaber.

Mødestedet

Det foreslås, at Mødestedet lukkes.

Mødestedet er et mindre kommunalt drevet samværstilbud efter Servicelovens § 104. Målgruppen er primært førtidspensionister med anden etnisk herkomst. Mange af borgerne er psykisk sårbare. Mødestedet har til huse i Gellerupparken. Det foreslås, at tilbuddet lukkes i sin eksisterende form, og at borgerne individuelt og efter behov hjælpes og støttes i at benytte andre relevante tilbud. Dette fx tilbud, der er målrettet en bredere målgruppe og tilbud, der er mere beskæftigelsesrettede. Sociale Forhold og Beskæftigelse vil prioritere medarbejderressourcer til at hjælpe berørte borgere på vej til andre meningsfulde fællesskaber.

Budget for området: 0,93 mio. kr. årligt (Aarhus Kommunes driftstilskud) / 53 mio. kr. (Budget for Center for Forebyggelse og Rehabiliterings tilbud under socialområdet)

Besparelse i %: Besparselsen er henholdsvis 32%/3 %

Procentvis ændring af enhedspris: Indgår ikke i budgetmodel.